

Jawreid

NR. 3

1998

ÅRGANG 10

LAGSAVIS FOR SKONSENG U.L.

JUL I «GAMMELDAGA»

Juleforberedelser og julefeiring for 60 - 70 år siden, var nok noe forskjellig fra dagens. Følgende beskrivelse var nokså typisk for folk flest i våres område. De første forberedelsene starta egentlig i slaktertida med forskjellig slags tillaging av pølsa og kjøttvara. Å farlest den siste tida før jul uten ærend, var ikke bra. Da ble du kalt for «Tomas før jul». Den store julestria starta først på «julutstillingssøndagen». Det var siste søndagen ca. ei veka før jul og folk valfarta til Mo og Meyerbutikken som hadde åpna alle etasjan i Tårnbygget så her vanka det mye handel og vandel. Nå starta også bakinga. De mest vanlige sortan var pepperkaker, fattigmann, smultringer, krumkake og vannkringla. Lille julaften var den store vaskerdagen. Da ble huset rengjort og det ble skifta før i bonsteran. Selve julaften var en travel dag for alle. Huset

skulle pyntes, juletreet skulle i hus og pyntes, neket skulle settes ut og alle skulle i trestampen for å bades. Dette skjedde utpå ettermiddagen og yngstemann var først ute. Så gikk det etter tur, og flere måtte bade i samme vannet. Julaften var også den store eterdagen. Etter vanlig frukost om morgenen var det senere på formiddagen lutefisk. Så gikk det slag i slag med mølja (kjøttfeita, flatbrød, møsbrøm og sirup), og møljelås. Også dyran i fjøsen fikk gjerne noe ekstra godt på julaften. Før kveldskaffen med julekaker, var det andakt med juleevangeliet og julesang. Pakkeåpningen var snart unnagjort. Det var få pakker og de inneholdt mest nyttige ting. Det var viktig å få noe nytt til jul. Den som ikke fikk det mått «sett på stabben», og det var skammelig. Det siste måltidet julaften var risengrynsgraut, gjerne med rosiner i. Slik gikk dagen og det ble ganske tidlig sengetid for på juldagen var det julotta og folk skulle tidlig

opp. På juldagsmorrn fikk alle servert juldram (også ongan), så var det andakt før all julmaten ble satt fram til julefrukost hvor hele familien var samlet. For ongan var dette den lengste dagen i året. Det var ikke lov å gå på besøk og det var knapt nok lov å være ute. Det gikk mest på lesing, for de som hadde fått julehefte, og ludo. Vertskapet sov en lang middagslur og det skulle være stille i huset ellers ble det julskåka og da kom pisen fram. På andre juledag begynte folk å farlest. Hesten ble spent for skrinna, og så bar det avgårde til lyden av dombjellene. Det var også gjerne en brennevinsskvett i rommet på skrinna. I grannegården vanka det selvfølgelig god mat og drikke. Det ble gjort julspeil, sunge julesanga og gått rundt juletreet. Slik forløp romjula og bare det mest nødvendige av arbeid ble utført. På tjuenddagen var jula over for da kom «han Knut og jaga jula ut»

FRA VALGKOMITEEN

Skulle DU være interesse i å drive med lagsarbeid? Ønsker valgkomiteen at DU tar

kontakt så snart som mulig. Dette kan gjøres ved å henvende seg til lederen av valgkomiteen
Trygve Karstensen

tlf: 75 14 83 85, eller

e-mail:

trygve.karstensen@c2i.net

STATUS RENSEANLEGG.

Pr. dato har Skonseng Vasslag følgende status vedrørende nytt renseanlegg for drikkevann ved Storlienget.

I løpet av sommeren og høsten er grunnmur, golv og kumme støpt. I golvet er det nedlagt varmekabel.

Oppå grunnmuren er det kommet hus, levert komplett på plassen av firma Rana Trelast.

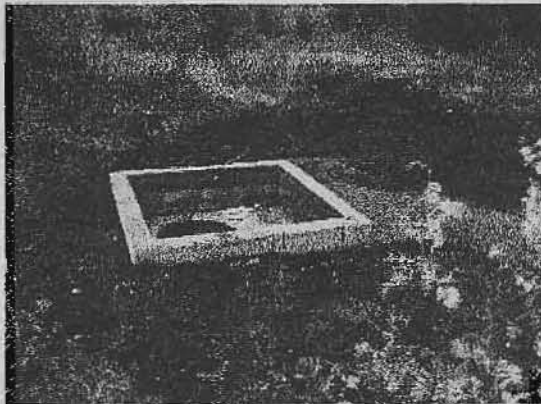
Strøm er ført frem via 150 meter nedgravd kabel fra Eldrid Jakobsens hus. Det er montert skap og jordfeilbryter.

Nå gjenstår innkjøp av UV aggregat. Det foregår for tiden undersøkelser på pris og type. Vi vil være helt sikker på at vi får rett anlegg til vårt bruk, det varierer en del på kapasitet og pris. Vi skynder oss langsomt så vi i ettertid slipper å sitte

med «angermainn» fordi vi valgte feil.

Det skal også monteres overvåkningsanlegg, hva som blir valgt, enten via direkte linje eller via telefonlinje er usikkert. Vi vil komme med ny informasjon når anlegget står ferdig.

*Styret Skonseng Vasslag.
Robert Jamtli*

William Jacobsen AS Ølutsalget Storforshei

Åpningstider f.o.m. 15.12

Hverdager 1000 - 1700

Lørdager 1000 - 1500

Julaften 1000 - 1300

Romjula 1000 - 1700

Til jul slukker vi tørsten med drikkevarer fra
Ølutsalget Storforshei. Godt utvalg av øl og brus.

God jul og godt nyttår.

SFO SKONSENG

Vi er 5 ansatte + vikar ved SFO, noen med små og noen med større stillinger. Ved SFO Skonseng har vi i dag 34 barn, barna går i fra 1.- 4. klasse.

SFO åpner kl. 07:00 og barna er her til de går på skolen kl. 08:30. Barna kommer tilbake til SFO igjen kl. 12:45, vi registrerer ungene før det er felles måltid ca. Kl. 13:15. Etter måltidet er det fri lek

valgt av barna selv, eller de kan være med på aktivitetene som er planlagt for denne uka. Vi har fast turdag hver mandag, og da drar vi som regel på skogstur. SFO stenger kl. 16:30.

Vi baker brødene selv på SFO: SFO BRØD 4 stk

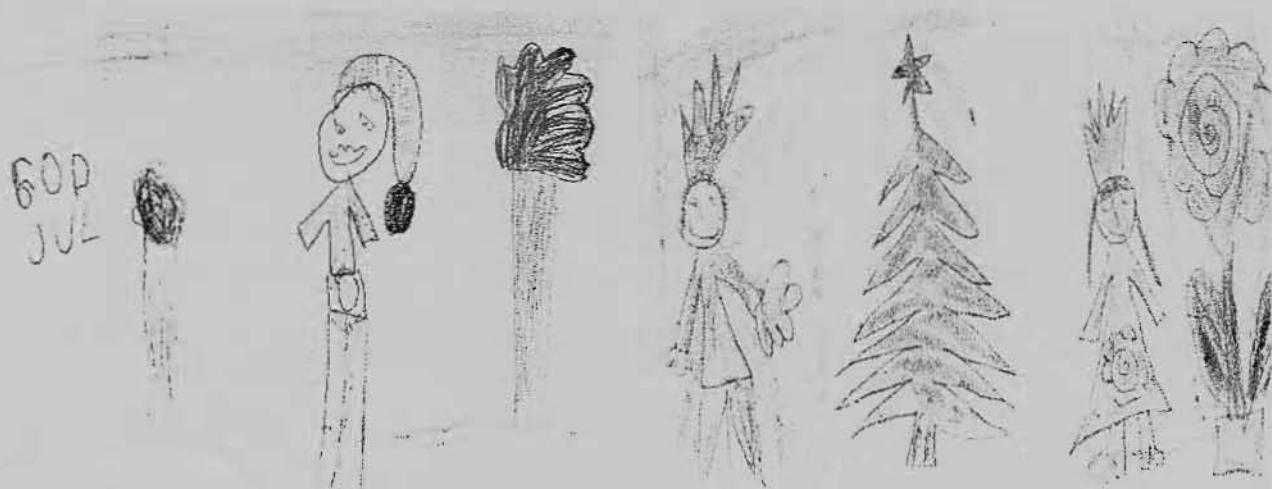
- 2 1/2 kg hv-mel
- 4 dl sammalt rug grov
- 4 dl sammalt hvete grov
- 2 pk tørrgjær
- 1 1/2 ts salt
- 4 ss sukker
- 1 dl olivenolje

Tilsett vann til det blir en passe deig.
Stekes ca. 50 min. Ved 180°

Muffins som vi baker på SFO. Ca. 20 stk.

- 2 egg
- 2 dl sukker
- 75 g myk margarin
- 1 dl lettmelk
- 3 dl hvetemel
- 1 ts bakepulver
- 1 ts vaniljesukker
- 1 ss kakao hvis du vil ha brune

- ① Pisk eggedosis av egg og sukker
- ② Smelt margarin
- ③ Bland smeltet margarin, melk, hv-mel, bakepulver og vaniljesukker inn i eggedosisen og rør alt godt sammen
- ④ Ha i kakao for å få brune muffins
- ⑤ Fyll 1-2 ss røre i hver muffinsform
- ⑥ Stekes ca. 15 min. Ved 200°

RANELVA (JORDÅGA)

«EN SØLVSTRENG FRA POLARSIRKELEN TIL RANFJORDEN»

Bjørnar Bergh ved landbrukskontoret i Rana kommune tok initiativet og fikk RAFF (Ranelva fellesforvaltning) til å starte driftsplanlegging i den øvre lakseførende delen av Ranelva, fra Reinfossen til Raufjellfossen samt en vurdering av elva videre opp mot Saltfjellet.

Denne utredningen skal være en del av en handlingsplan for å fremskaffe tiltak som kan føre til en optimalisering av de muligheter elva har som fiskeførende elv. Undersøkellesområdet som ble valgt skulle faglig vurderes fiskebiologisk, og med vedvarende økologiske fiskeforbedrende tiltak, der grunnlag og potensiale for å øke fiskeproduksjon og fiskesamfunn (ikke en vitenskapelig avhandling) med hovedvekt på elvestrekningen ovenfor Reinfossen og opp til Raufjellfossen.

Jeg, undertegnede ble forespurt og påtok meg oppdraget.

Begrunnelsen for denne valgte strekningen av elva, er blant annet den påstått nedgang av fiskebestanden i den øvre delen av Ranelva og den usikkerhet det er for hva som vil bli gjort, og når den *Gyrodactylus salaris* infiserte delen av elva fra fjorden og opp til Reinfossen får sin endelige forvaltningsstrategi.

Reinfossen laksetrapp har vært stengt siden 1985 for å brakke

området for lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Behandlingen som skulle ha vært iverksatt er skjøvet ut i tid. Elva er i dag sterkt regulert og bestanden av fisk i den øvre delen hevdes fra lokale kjensfolk å blitt vesentlig redusert som fiskeførende elv i de siste tiårene.

I følge det overvåkningsprogram Fylkesmannen i Nordland Miljøvern avdeling har for overvåkning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Nordland, er spredning av parasitten *Gyrodactylus salaris* ikke påvist ovenfor Reinfossen i Ranelva.

Den nye loven om lakse- og innlandsfisk, som trådte i kraft 01.01.93, legger større ansvar på fiskerettshaverne til å forvalte fisket enn den gamle loven. Dette går konkret på samarbeid om felles forvaltning av fiskeressursene og utarbeiding av driftsplaner for fiske.

Driftsplanbasert lokal forvaltning er også et satsingsområde for Direktoratet for naturforvaltning, som har startet et 4-årig prosjekt om lokal forvaltning av utnyttbare vilt- og fiskeressurser.

Hensikten med en driftsplan er flersidig. Den skal sikre en drift som både bevarer og helst også forbedrer fiskeressursene i vassdraget. Samtidig skal fiskeressursene utnyttes på en slik måte at de både gir et variert og attraktivt fisketilbud til befolkningen, og som også kan bli en del av næringsgrunnlaget i landbruk og bygdenæring.

Det er mange faktorer som er med å bestemme fiskeproduksjonen i et vassdrag. Disse griper inn i

hverandre på en komplisert måte, og uten gode kunnskaper om dette samspillet er det vanskelig å forutsi fiskeproduksjonen.

Et parameter som er lite påaktet er parasitter. Det er vel kjent at fisk i hav og ferskvann har parasitter, spesialistene kjenner mange, men på grunn av størrelsen på parasittene blir de fleste oversett.

For å forenkle bildet av det arbeide som er i gang i vassdraget, kan vi dele fiskens miljø inn i tre kategorier:

- 1: Det fysisk-kjemiske miljø:
-som er selve vassdraget
- 2: Produksjonsgrunnlaget:
-som er fiskesamfunn i vassdraget
- 3: Konkurransen og predasjonsforholdet:
-som er bestands-dynamikk, gyte og oppvekstforhold.

Ut fra disse kategoriene vurderes så de biotopforbedrende tiltak som har nytteverdi for å øke fiskemengden i vassdraget opp mot en bærekraftig ønskelig vedvarende ressursutnyttelse.

Formålet RAFF arbeider mot er å ivareta såvel grunneierens som den "ikke berettigede" befolknings interesser av vassdraget, slik at det kan gi et positivt bidrag til verdiskaping og trivsel i bygdene langs vassdraget, direkte og indirekte.

Prosjektet startet våren 1998. Der Rana kommune og Statskraft stasjonsgruppe Rana deler utgiftene ved denne undersøkelsen. Rapporten fra dette arbeidet er forventet ferdig ved årsskiftet 1998-99.

Med hilsen

Arvid Jarl Hansen.
Planlegging i utmark.

Informasjon fra Hovedlaget

Nye overtrekksdrakter

No ser det endelig ut som at drakt problemet er løst. Vi har ved hjelp av sponing og salg av adventskalender klart å skaffe Adidas overtrekksdrakter til kr. 450,- pr. stk. (uansett størrelse). Det blir prøvedag og bestilling i forbindelse med romjuls-marsjen 27.12.98. For De som ikke har anledning å møte på marsjdagen, kan bestille hos:

Anne Lise Kvåle
Tlf. 75 14 08 86

Anne Lise Sætermo
Tlf. 75 14 82 49

Solfrid Stormo
Tlf. 75 14 83 24

Romjulsmarsjen

I år som i fjor arrangerer vi i turngruppa romjuls-marsj. Påmelding kr. 40,- pr. person. Oppstart fra gammelskola 27.12.98 mellom kl. 14:00 og 17:00. Servering av julegløgg, samt utdeling av pinn, etter marsjen.

Det vil også være forhåndspåmelding til skicupen.

Juletefest

Juletefesten i år arrangeres på Samfunnshuset / skola tirsdag

29.12.98 kl. 17:00

Nissen kommer på besøk. Vi serverer kaffe m/ noe attåt. Lotteri.
Kr. 20,- pr. inngang.

Medlemskort 99

Vi er godt i gang med salget av medlemskort for -99. I år vil en av medlemmene få et fenalår. Siste frist for kjøp av medlemskort (m/ fenalår) vil bli årsfesten 23. Jan. Trekningen av fenalåret vil bli foretatt på årsfesten.

Årsmøte: Gammelskola
Onsdag 20.01.99 kl. 18:00

Årsfest: Samfunns huset
Lørdag 23.01.99 kl. 20:00

PS.

Søknad om leie av gammelskola til konfirmasjon må være styret i hende innen **Onsdag 20.01.99 kl. 18:00**
DS.

Mauredaksjonen ber våre lesere om stoff til vår lokalavis, og vi oppfordrer også alle barna i bygda om stoff til barnesia, som er et fast innslag i avisa. Frister for innlevering av stoff er innen utgangene av FEBRUAR, MAI og NOVEMBER.

Innslag til avisen kan sendes til: Trygve Karstensen Skonsenghagen 93 8632 SKONSENG
Eller på E-mail: trygve.karstensen@c2i.net
Mauren er også lagt på internett: <http://home.c2i.net/skonseng/mauren>
Besøk gjerne SUL sin hjemmeside: <http://home.c2i.net/skonseng/sul>

Redaktør: Trygve Karstensen

Medlemmer: Geir W. Stormo, Leif Sætermo, Øystein Mediå, Kari Gåskjønli, Ann Kristin Alte og Solfrid Stormo.

ØNSKE FRA MAURREDAKSJONEN

Hvis det skulle være noen som har et gammelt arkivskap som ikke lenger er i bruk, er

Mauredaksjonen veldig interessert i å overta dette. Det skal i så fall brukes til å arkivere alle tidligere utgitte eksemplarer av Mauren, samt originalene til avisene.

Respons på denne annonsen kan sendes til: Trygve Karstensen Skonsenghagen 93 8632 SKONSENG, 75 14 83 85 eller på E-mail: trygve.karstensen@c2i.net.

Fra fotballgruppa.

Kristin, Rune og Gunnar drog med ett lillegutt lag til Sverige på Lycksele cup i sommer, hvor de hadde det kjempe fint. Lise og Jon Arne var på Bodø cup i høst med smågutter og jentelaget. Jentelaget endte på 3. plass.

OPPSTART OG TRENINGSTIDER PÅ NYÅRET.

Mandag:

Kl.	17.00 - 18.30	Gutter	Trener	Rune Sætermo
Kl.	18.30 - 20.00	Jenter	Trener	Lise Sletvold

Onsdag:

Kl.	17.00 - 18.00	Små Gutter (12-14 år)	Trener	Kristin Arnzberg
Kl.	19.00 - 20.00	Lillegutter (10-12 år)	Trener	Espen Bergli

Torsdag:

Kl.	17.00 - 18.15	Miniputter (7- 8 år)	Trener	Hege Jensen
Kl.	18.15 - 19.30	Miniputter (9-10 år)	Trener	Per Thomassen

Treningsavgift:

1	- barn	225,-
2	- barn	300,-
3	- barn	400,-

Vi ønsker at alle som har fotballdrakter leverer de inn til trenerne. Ellers så ønsker vi alle en riktig **GOD JUL !**

Leder fotballgruppa Anne K Olsen

*Styret i Skonseng UL
og redaksjonen i Mauren
ønsker alle medlemmer en riktig
God Jul og et Godt Nyttår*

*God Jul og Godt Nyttår
ønskes til våre sponsorer og annonssører.*

VELKOMMEN TIL BYGG- MARKEDET PÅ GRUBHEI!

STOR BYGGEVAREUTSTILLING! ALT PÅ ETT STED!

- Trelast
- Kjøkken
- Dører
- Arbeidstøy
- El.artikler
- Byggevareer
- Baderoomsinnr.
- Vinduer
- Jernvarer
- Hageartikler
- Isolasjon
- Garderobe
- Ovner
- Verktøy
- Og mye mer...

BYGGEVAREKJEDEN BK
HAR SKIFTET NAVN TIL
BK BYGGKJØP!

Vi er en landsdekkende byggevarekjede,
og gjennom store innkjøp av kjente
merkevarer markedsfører vi løsninger
til våre kunder, enten du er forbruker
eller byggmester.

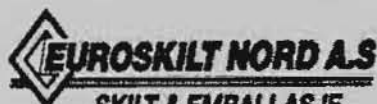
BYGGKJØP BERNHARD OLSEN

Håndværksgata 3, Grubhei, Pb. 399, 8601 Mo i Rana
Tlf. 75 12 88 22 fax 75 12 88 40
Åpningstider: Mandag-fredag kl. 07.30-16.00
torsdag kl. 07.30-19.00, lørdag kl. 10.00-14.00

-trygt å bygge på!

NILSSON RØRLEGGERE VVS BUTIKK

SKILT & EMBALLASJE

8830 Storforshei
Tlf. 751 60 400 Fax. 751 60 470

LUFTFARTSVERKET

NORDLAND

Rossvoll Mat
8632 SKONSENG

Tlf. 75159920
Fax 75159921

Utland og innland! Enklere med bare én.

Pb. 303, 8601 Mo i Rana.
Tlf. 75167540

HELGELAND
KRAFTLAG

Avd. Mo i Rana

- Kruket grus
- Drøneringsgrus
- Strøsand

ROSSVOLL, 8632 SKONSENG

Tlf./fax. 751 54060 • Mobil 948 53914

ELEKTROENTREPRENØR

SVEIN H. BOTN^{AS}

NORDLANDSVN. 60 - 8600 MO I RANA